FRA KOLONI TIL ALLMENNING – OM KULTURELLE BUNDSONER OG SITUERT KUNNSKAP

Ivar Bjørnflaten

Per Otnes Rose sier allmennsamtalen og folkeopplysningen vår overordnede oppgave, og at de samfunnsvitenskapelige fagene skal bidra til å utvikle allmennheten og frem en kritisk holdning til samfunnsforholdene. Samtidig sier han i sitt verk å gjøre kunnskapen om vår historie, mennesker og samfunn tilgjengelig for alle. Dette er et viktig mål for Norsk Folkemuseum, men det er ikke uproblematisk å skulle forene disse to ambisjonene. Hvordan kan vi som museum bidra til å skape en kritisk bevissthet om vår egen historie og samtid, samtidig som vi skal være et folkemuseum for hele befolkningen?

Denne artikkelen vil forsøke å belyse noen av de problemene som kan oppstå når vi skal forene disse to ambisjonene. Den vil ta utgangspunkt i to utstillingsprosjekter som har vært gjennomført ved Norsk Folkemuseum de siste årene, og som på ulike måter har forsøkt å gjøre kunnskapen om vår egen historie og samtid tilgjengelig for et bredt publikum. Det ene prosjektet er utstillingen «Samer i Norge» som ble åpnet i 2000, og som i 2005 ble revidert og gjenåpnet som «Samer i Norge i dag». Det andre prosjektet er utstillingen «Kvinnemakt?», som ble åpnet i 2004. Begge disse utstillingene har vært gjenstand for en del diskusjon, både i media og i fagmiljøene. Jeg vil i denne artikkelen forsøke å belyse noen av de problemene som har oppstått i forbindelse med disse utstillingene, og diskutere hvordan vi som museum kan forholde oss til disse problemene i fremtiden.